

LATVIJAS REPUBLIKAS 12.SAEIMAS

Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par Latvijas valsts rīcību, izvērtējot 2013.gada 21.novembrī Zolitūdē notikušās traģēdijas cēloņus un turpmākajām darbībām, kas veiktas normatīvo aktu un valsts pārvaldes un pašvaldību darbības sakārtošanā, lai nepieļautu līdzīgu traģēdiju atkārošanos, kā arī par darbībām minētās traģēdijas seku novēršanā

sēdes

PROTOKOLS Nr.26

2015.gada 27.oktobrī

Rīgā, Saeimas ēkā Jēkaba ielā 11, Saeimas Sarkanajā zālē

Sēde sākas plkst. 15.00, beidzas plkst. 15.25

Sēdi vada komisijas priekšsēdētājs **Ringolds Balodis**

Protokolē komisijas konsultants **Krišjānis Bebers**

Piedalās:

komisijas sekretārs **Ints Dālderis**;

Komisijas locekļi:

Arturs Kaimiņš,

Kārlis Krēsliņš,

Aleksejs Loskutovs,

Inguna Rībena,

Inguna Sudraba,

Kārlis Seržants,

Mārtiņš Šics,

Zenta Tretjaka,

Juris Vectirāns,

Igors Zujevs,

plašsaziņas līdzekļu pārstāvji.

Darba kārtība

Saskaņā ar Parlamentārās izmeklēšanas komisiju likuma 13. panta pirmo daļu, izmeklēšanas komisija, pabeidzot savu darbību, sagatavo galaziņojumu. Komisijas 2015. gada 21. septembra sēdē, tika pabeigta galaziņojuma izskatīšana otrajā lasījumā, un 2015. gada 5. oktobrī komisijas mājaslapas (<http://zolitude.saeima.lv/>) sadaļā "Komisijas galaziņojums" tika publicēta galaziņojuma otrā lasījuma redakcija. Pieturoties pie 2015. gada 14. septembra komisijas sēdē lemtā, galaziņojuma izskatīšanai tiek piemērota analogija ar likumprojektu izskatīšanu, līdz ar to, lai galaziņojums tiktu pieņemts, tas ir jāizskata trešajā, galīgajā lasījumā. Parlamentārās izmeklēšanas komisiju likums nosaka, ka galaziņojums tiek pieņemts ar komisijas locekļu

absolūto balsu vairākumu – galaziņojuma apstiprināšanai nepieciešams vismaz septiņu komisijas locekļu atbalsts, neatkarīgi no klātesošo komisijas locekļu skaita. Ņemot vērā iepriekšminēto, komisijas locekļi, bez ekspertu un citu pieaicināto personu dalības, pēc savas sirdsapziņas un politiskās pārliecības, komisijas sēdē izskata divus darba kārtības punktus:

1. Komisijas locekļa I. Dāldera priekšlikuma izskatīšana;
2. Balsojums par galaziņojuma pieņemšanu trešajā, galīgajā lasījumā.

R. Balodis atklāj sēdi. Izklāsta sēdes darba kārtību.

I. Rībena pirms balsojuma par I. Dāldera priekšlikumu un galaziņojumu kopumā, lūdz iespēju izskaidrot sava balsojuma motivāciju.

M. Šics un **A. Kaimiņš** norāda, ka vispirms notiek balsojums, un tikai tad deputāts izskaidro balsojuma motivāciju, pretējā gadījumā – tās jau ir debates pirms balsojuma.

Komisijas locekļi vienojas, ka motivācijas izskaidrošana notiks pēc balsojuma par I. Dāldera priekšlikumu un galaziņojumu kopumā.

I. Dālderis nolasa savu priekšlikumu: "Sakarā ar to, ka konkrētu personu vainu un tās pakāpi traģēdijas sakarā tiesiskā valstī var izvērtēt un noteikt tikai tiesa, ierosinu no galaziņojuma teksta izslēgt visas norādes uz konkrētu fizisku personu vainu un atbildību".

R. Balodis norāda, ka I. Dāldera priekšlikuma būtība ir skaidra, bet pirms balsošanas tomēr ir jākonkretizē par kuru teikumu, vārdkopu, vai atsevišķu vārdu izslēgšanu tiek balsots. Šajā sakarā atzīmē, ka tiešas norādes uz amatpersonu vainu par Zolitūdes traģēdiju ir: 1) 6.6. punktā, starp punkta pirmo un pēdējo teikumu (Nils Ušakovs, Inguss Vircavs); 2) 7.7. punktā, pirmajā rindkopā, sākot ar teikumu "Ņemot vērā būvniecības jomas pārstāvju viedokli, kā arī iepriekšminētajā Valsts kontroles revīzijas ziņojumā....", un 7.7. punkta trešajā rindkopā, (Valdis Dombrovskis, Artis Kampars, Juris Pūce, Daniels Pavļuts, Anrijs Matīss). Tiešas norādes uz amatpersonu vainu par Valsts būvinspekcijas likvidāciju ir 7.4. punktā, "[..] komisijai savas liecības ir sniegušas tās amatpersonas, kuras ir līdzatbildīgas Valsts būvinspekcijas likvidācijā, proti, bijušais ekonomikas ministrs Artis Kampars un bijušais Ministru prezidents Valdis Dombrovskis".

I. Dālderis apstiprina, ka šo daļu izslēgšana atbilst viņa priekšlikumam.

Komisijas locekļi atklāti, paceļot roku, balso par I. Dāldera priekšlikumu. Balsošanas rezultāts: „par” 5 (I. Dālderis, A. Loskutovs, J. Vectirāns, Z. Tretjaka, I. Zujevs), „pret” 6 (R. Balodis, I. Sudraba, K. Krēsliņš, K. Seržants, M. Šics, A. Kaimiņš). I. Rībena nepiedalās balsojumā. **Priekšlikums nav atbalstīts.**

R. Balodis lūdz komisijas locekļus balsot par galaziņojumu kopumā.

Komisijas locekļi atklāti, paceļot roku, balso par **galaziņojuma apstiprināšanu**. Balsošanas rezultāts: „par” 8 (R. Balodis, I. Rībena, I. Sudraba, K. Krēsliņš, K. Seržants, J. Vectirāns, M. Šics, A. Kaimiņš), „pret” 2 (I. Dālderis, A. Loskutovs), atturas 2 (Z. Tretjaka, I. Zujevs).

Saskaņā ar Parlamentārās izmeklēšanas komisiju likuma¹ 13. panta otro daļu, **Zolitūdes traģēdijas parlamentārās izmeklēšanas komisijas galaziņojums ir apstiprināts.**

¹ Parlamentārās izmeklēšanas komisiju likums: pieņemts 08.05.2003. (spēkā no 01.06.2003.)// Latvijas Vēstnesis, 22.05.2003., Nr.76.

R. Balodis atgādina, ka saskaņā ar Parlamentārās izmeklēšanas komisiju likumu, komisijas locekļiem, kuri pilnībā vai daļēji nepiekrīt komisijas galaziņojumam, ir tiesības pievienot savas atsevišķās domas. Informē, ka atsevišķās domas ir jāiesniedz līdz 29. oktobrim. Komisija izbeigs savu darbību astotajā dienā pēc galaziņojuma izskatīšanas Saeimas sēdē un ne vēlāk kā septītajā dienā pēc Saeimas sēdes, galaziņojums tiks publicēts oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”. Galaziņojumā ietvertie priekšlikumi tiks nosūtīti par to ieviešanu atbildīgajām institūcijām.

I. Rībena norāda, ka komisijas darbības sākumā tika nolemts, ka komisijas uzdevums ir izvērtēt normatīvo regulējumu un valsts pārvaldes darbības efektivitāti būvniecības, civilās aizsardzības un sociālā nodrošinājuma jomās, kā arī izvērtēt valsts veiktās darbības traģēdijas seku novēršanā. Komisija neizvirzīja par uzdevumu konstatēt konkrētu amatpersonu morālo un politisko atbildību Zolitūdes traģēdijā. Pauž viedokli, ka salīdzinot komisijas galaziņojumu ar iepriekšējo izmeklēšanas komisiju galaziņojumiem, šis ir viskvalitatīvākais, bet pēdējā laikā komisijas darbs ir pārvērties par „bezjēdzīgu farsu saistībā ar uzvārdiem”. Pauž nožēlu, ka komisijas locekļa A. Kaimiņa darbības rezultāta ir radies iespaids, ka atbildīgo nosaukšana galaziņojumā ir kāds vitāli nepieciešams lēmums ceļā uz taisnīgumu un sabiedrības uzticības atjaunošanu Saeimai, kas neatbilst patiesībai. Nolasa savu atbildi, kuru pēdējās dienās sniegusi visiem tiem, kas ir viņai ir rakstījuši saistībā ar gaidāmo balsojumu par I. Dālderā priekšlikumu: ”Zolitūdes traģēdijas cēloņu un seku kopsakarību ķēde ir sarežģīta un gara. Morāles un tikumības (šī vārda visplašākajā nozīmē) krīzē, kāda vērojama Latvijā, ir iesaistīts ļoti daudz cilvēku, ne tikai traģēdijas laika valdības politiķi. Neapšaubot traģēdijas laikā pie varas esošo politiķu morālo un politisko atbildību, tās smagums ir jānes arī iepriekšējām valdībām un politiķiem, kas noveda valsti līdz krīzei; pašvaldībām, kas neiebilda Valsts būvinspekcijas likvidācijai; celtniekiem, „Maxima” īpašniekiem un galu galā visaptverošai alkatībai un naudas dieva turēšanai pāri visiem citiem dieviem. Uzskatu, ka, iespējams, komisijas darbs ir jāturpina un šajā kopējās atbildības ķēdē jāizskata ļoti daudzu cilvēku morālā atbildība. Nevar aprobežoties ar tikai dažu uzvārdu izraušanu no kopējā konteksta.” Atzīmē, ka šo iemeslu dēļ nepiedalījās balsojumā par I. Dālderā priekšlikumu.

K. Seržants norāda, ka pēc Zolitūdes traģēdijas, plašsaziņas līdzekļos izskanēja ziņas par lielveikala “Maxima” būvniecībā iesaistīto būvniecības firmu darbībām, kas vērstas uz izvairīšanos no reālas atbildības, piemēram, pārreģistrējot uz uzņēmumu vārda reģistrētos transportlīdzekļus. Toreiz šīs darbības tika pārtrauktas. Tomēr tagad, kad kriminālprocess ir nonācis pirmstiesas procesa beigu fāzē, atkal izskan informācija par līdzīgām darbībām, dibinot jaunas firmas un pārnesot aktīvus uz tām. No minētā secināms, ka lielveikala būvniecībā iesaistītie uzskata, ka „nekas traks nav noticis”. Atzīmē, ka pieņemt lēmumu par to, kā balsot saistībā ar I. Dālderā priekšlikumu nebija viegli, ņemot vērā to, ka tiek balsots par konkrētu amatpersonu atbildību, bet ir balsojis „pret”, lai vismaz politiķiem nerastos iespaids, ka tika izdarīts viss, lai traģēdija nenotiktu. Tāpat I. Dālderā priekšlikuma atbalstīšana mainītu galaziņojuma saturu.

Z. Tretjaka norāda, ka atbildīgo noteikšana nav parlamenta funkcija un komisijai nav tiesību norādīt uz amatpersonu atbildību. Atbildīgo noteikšana ir jāatstāj tiesībaizsardzības institūciju (Valsts policijas, prokuratūras, tiesas) kompetencē. Informē, ka saistībā ar šiem jautājumiem iesniegs savu atsevišķo viedokli.

R. Balodis jautā komisijas locekļiem, vai vēl kāds iesniegs savas atsevišķās domas?

Neviens neatsaucās.

R. Balodis pasludina sēdi par slēgtu.

Komisijas priekšsēdētājs R. Balodis

Komisijas sekretārs I. Dālderis